

Onze referentie

Brussel

Betreft: omzendbrief overlast in recreatiegebieden en recreatiezones

Doelgroep: provinciegouverneurs, burgemeesters en beheerders van recreatiegebieden

I. Inleiding

De huidige omzendbrief vervangt de omzendbrief van 17 juli 2006 betreffende overlast in recreatiedomeinen.

Deze omzendbrief heeft als doel een draagvlak te creëren voor een integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid ter voorkoming en bestrijding van overlast in recreatiegebieden en andere relevante recreatiezones, zoals bijvoorbeeld stranden. De omzendbrief licht de rol toe van elke bevoegde overheid en van de beheerders van recreatiegebieden en recreatiezones, moedigt samenwerking tussen de verschillende betrokken overheden (onderling) en exploitanten aan en wijst op de verschillende mogelijke preventieve en repressieve maatregelen die het fenomeen van overlast kunnen onderdrukken.

II. Context

Ter voorbereiding van de vernieuwing van deze omzendbrief werden enquêtes afgenomen bij domeinbeheerders en burgemeesters om een beeld te krijgen van de huidige situatie op het terrein en de maatregelen die worden genomen. Ook een aantal werkgroepen boog zich over de problematiek.

Uit de enquêtes en werkgroepen is gebleken dat de omzendbrief en de daarin opgenomen aanbevelingen, suggesties en opties uitstekende hulpmiddelen zijn om overlast in recreatiegebieden en recreatiezones in te dijken. Zo blijkt uit de enquête dat domeinbeheerders die preventieve maatregelen nemen ook een daling van overlast in hun domein vaststellen. Verder blijkt ook dat amokmakers vaak op zoek gaan naar recreatiegebieden en recreatiezones met de minste preventieve veiligheidsmaatregelen of naar gebieden waar ze niet worden gecontroleerd.

III. Overlast: een integraal en geïntegreerde aanpak

Een geïntegreerd en integraal lokaal veiligheidsbeleid is essentieel om overlast aan te pakken.

Het *integrale* aspect houdt in dat aandacht wordt besteed aan iedere schakel in de veiligheidsketen: preventie (proactief), detectie, reactie/repressie (reactief), opvolging en nazorg van daders en slachtoffers.

Een *geïntegreerde* aanpak is alleen mogelijk wanneer alle betrokken actoren, uit verschillende sectoren en op verschillende bevoegdheidsniveaus, samenwerken en elkaars bevoegdheden respecteren. Dit met als doel te komen tot een gezamenlijke oplossing voor de vastgestelde problemen. De verschillende rollen van de betrokken actoren worden verder toegelicht in deze omzendbrief.

Meer gedetailleerde informatie over de aanpak van overlast in het algemeen is terug te vinden in het handboek "Overlast voorkomen. Een prioriteit van ons allemaal" op de website van de Algemene Directie Veiligheid & Preventie (ADVP) www.besafe.be.

IV. Verschillende rollen van betrokken actoren

a. Op provinciaal niveau

De provinciegouverneur en het provinciaal overleg

De provinciegouverneur heeft een bovenlokale en coördinerende rol en is bevoegd voor de handhaving van de openbare orde (cf. artikel 128 en 129 van de Provinciewet).

De gouverneur oefent de bevoegdheden van de burgemeester in subsidiaire orde uit en kan politiemaatregelen nemen (art. 11 Wet op het Politieambt):

- wanneer een gemeente of gemeenten, al dan niet vrijwillig, haar of hun verantwoordelijkheden niet nakomt of nakomen;
- wanneer de verstoring van de openbare orde zich uitstrekt over het grondgebied van verscheidene gemeenten of;
- wanneer, ook al is de gebeurtenis of de situatie slechts in een enkele gemeente gelokaliseerd, het algemeen belang de tussenkomst van de gouverneur vereist.

Het is aangewezen voor de aanvang van het toeristisch seizoen, op provinciaal niveau, met de uitbaters van de betrokken recreatiegebieden en de betrokken steden en gemeenten¹, de veiligheidscoördinatoren, de lokale en de federale politie en het parket samen te zitten om een gemeenschappelijk plan van aanpak uit te werken. Op die manier kan men in geval van overlast op een georganiseerde en op voorhand duidelijk vastgestelde manier optreden. Het vergemakkelijkt tevens de samenwerking met de lokale politie en eventueel met de federale politie.

Een terugkoppelingsmoment op het einde van het seizoen met een opsomming van de "best practices", "lessons learned" en het analyseren van de pijnpunten is ook een meerwaarde.

¹ Bijvoorbeeld ook de burgemeesters van de relevante kustgemeenten.

b. Op lokaal niveau

De handhaving van de openbare orde wordt in essentie op lokaal niveau bepaald.

Op lokaal niveau spelen verschillende actoren een belangrijke rol. De rol van de burgemeester staat centraal. Hij kan bijvoorbeeld beroep doen op de veiligheidscoördinator, de welzijns- of straathoekwerker, de gerechtelijke overheden, openbare vervoersmaatschappijen, de lokale en federale politie.

De burgemeester

De burgemeester is de verantwoordelijke overheid inzake de bestuurlijke politie op het grondgebied van de gemeente (art. 133 *in fine* Nieuwe Gemeentewet). De burgemeester staat in voor het handhaven van de orde op plaatsen waar veel mensen samenkomen, zoals in recreatiegebieden en recreatiezones zoals bijvoorbeeld stranden (art. 135, §2 Nieuwe Gemeentewet). De burgemeester kan de nodige maatregelen nemen, inclusief politieverordeningen, om openbare overlast tegen te gaan.

De gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen bepalen de globale beleidslijnen van het geïntegreerde en integrale veiligheidsbeleid van de gemeente op het vlak van bestrijding van overlast. Zo kunnen bijvoorbeeld richtlijnen of beleidslijnen inzake lawaaihinder, het gebruik van moderne technologieën (bv. cameragebruik) of sluikstorten uitgetekend worden.

De veiligheidscoördinator

Voor de gemeenten die een recreatiegebied of een recreatiezone op hun grondgebied hebben, is het aanbevolen een lokale coördinator van het veiligheidsbeleid aan te stellen. Deze taak kan eventueel door de preventieambtenaar worden waargenomen.

De opdracht van deze coördinator bestaat erin het lokale veiligheids- en preventiebeleid op het vlak van de bestrijding van overlast voor te bereiden, te ontwikkelen, uit te voeren, op te volgen, te evalueren en indien nodig bij te sturen. Daartoe ontwikkelt de coördinator partnerschappen en treedt hij/zij in overleg met o.a. gemeenschapswachten, welzijnswerkers, lokale politie, veiligheidsdiensten van de openbare vervoersmaatschappijen, private bewaking, enzovoort. De coördinator kan een essentiële rol vervullen in het voorkomen en bestrijden van overlast.

De welzijnswerker (of "straathoekwerker")

In gemeenten waar amokmakers regelmatig verblijven of rondhangen kan men welzijnswerkers of straathoekwerkers inzetten. Straathoekwerk is een interventiemethode waarbij rechtstreeks contact wordt gelegd met de amokmaker en een vertrouwensrelatie wordt opgebouwd. Het is een extra-murosbenadering met een sterke ethische insteek die pleit voor tolerantie en respect.

Aangezien de eerste stap in de interventie van een welzijnswerker of straathoekwerker bestaat uit het maken van een analyse van de theoretische (achtergrond, sociale, culturele) en praktische omgeving (ontmoeting met de buurtbewoners), is het belangrijk om deze actoren te betrekken vanaf de eerste fase in de uitvoering van een preventiebeleid, d.w.z. op het niveau van analyse en diagnostiek.

De lokale en federale politie

Het optreden in geval van incidenten is in eerste instantie een taak voor de lokale politiediensten. Een groot aantal recreatiegebieden en recreatiezones maakt gebruik van de mogelijkheid om de lokale politie in te schakelen om problemen te beheersen en amokmakers aan te pakken. Zo is het identificeren van hot spots en het inzetten op gerichte controles van cruciaal belang.

De manier waarop de lokale politie haar taak invult, moet in samenspraak met de verschillende betrokken partners worden beslist. Zo kan bijvoorbeeld worden bepaald dat de lokale politie te voet of per fiets patrouilleert. De aanwezigheid van dergelijke patrouilles heeft een grote zichtbaarheid en een ontradend en preventief effect. Ook kan het wenselijk en noodzakelijk zijn dat de politie repressief optreedt en kan overgaan tot de aanhouding van amokmakers.

Andere mogelijkheden bestaan erin om een tijdelijke verhoogde (preventieve) politiecapaciteit te voorzien indien de beheerders van de recreatiegebieden of de kustgemeente van mening zijn dat er omwille van bijvoorbeeld gunstige weersvoorspellingen een groot aantal bezoekers verwacht kan worden.

De lokale politie kan in haar werking ook altijd een beroep doen op de federale politie, die personeel of gespecialiseerde steun (zoals de cavalerie, het interventiekorps) ter beschikking kan stellen.

In de toolbox wordt dieper ingegaan op de samenwerking tussen lokale en federale politie.

Samenwerking tussen verschillende betrokken actoren

Een nauwe samenwerking tussen politie en burgemeester, door bijvoorbeeld het oprichten van een stuurgroep, wordt ook aangeraden. Het is de gelegenheid om de uitvoering van gemeenschappelijke acties voor te bereiden en om van de burgemeester richtlijnen te ontvangen over de organisatie van zijn preventie- en veiligheidsbeleid.

De samenwerking tussen lokale besturen en gerechtelijke overheden is van groot belang. Door middel van afspraken kan duidelijk worden bepaald op welke manier bezoekers die (zware) overlast veroorzaken moeten worden aangepakt.

Een samenwerking met de openbare vervoersmaatschappijen (De Lijn, MIVB, TEC, NMBS) en het maken van duidelijke afspraken is ook sterk aan te bevelen, bijvoorbeeld als bussen of treinen bezoekers van en naar recreatiegebieden of recreatiezones vervoeren.

V. Mogelijkheden om incidenten te voorkomen en te beheersen

a. Preventieve maatregelen

Een parkreglement²

Niet elke bezoeker van een recreatiegebied is zich ervan bewust dat zijn/haar handelingen als overlast worden gezien. Om bezoekers attent te maken op de regels waaraan zij zich moeten houden, kan een gedragscode of parkreglement worden opgesteld. Dit reglement kan bekendgemaakt worden op de website en doorheen het recreatiegebied met borden en pictogrammen of door middel van elektronische borden aan de ingang.

² Voor een openbaar strand kunnen regels omtrent strandgebruik worden ingepast in het gemeentelijk politiereglement.

Het loutere bestaan van een parkreglement en de zichtbaarheid ervan zijn uiteraard niet voldoende. De regels moeten ook geïmplementeerd worden en de aanwezige personeelsleden, evenals eventuele bewakingsagenten of gemeenschapswachten moeten de bezoekers wijzen op de bestaande regels en toezicht houden op de naleving ervan (evenwel zonder gebruik te maken van dwang of geweld). Op een strand kunnen gemeenschapswachten of redders toezicht houden.

Om bezoekers in kennis te stellen van het reglement kunnen sensibilisatie- of preventiecampagnes georganiseerd worden.

Registratie of reservatie³

We weten inmiddels ook dat het beperken van het aantal bezoekers in recreatiegebieden een positieve invloed heeft op het voorkomen en beheersen van overlast. Dit kan onder meer door een verplichte (online) registratie of reservatie. Vermits het dan wel gaat om een verwerking van persoonsgegevens, moet er voldaan worden aan de voorwaarden van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) met betrekking tot de rechtsgrond, bewaartermijnen, beveiliging en toegang tot de gegevens.

Opleidingen voor het personeel van recreatiegebieden of voor het gemeentepersoneel

Een groot deel van de bevroegde personen geeft aan dat de bezoekers alsmat agressiever en assertiever zijn ten aanzien van het personeel. Vele beheerders vinden het dan ook belangrijk dat hun personeel wordt opgeleid in het omgaan met agressief en hinderlijk gedrag. Ook gemeentepersoneel kan worden opgeleid. Tal van opleidingsinstellingen organiseren dergelijke cursussen. Specifieke aandacht voor de positieve aanpak van minderjarigen kan een belangrijk aandachtspunt zijn.

Andere mogelijke preventieve maatregelen

Naast preventiecampagnes (bv. respecteren van het milieu, toezicht door ouders aan zwembaden) is sensibilisering van jongeren op school en/of sensibilisering door gemeente en politie ook mogelijk. In samenspraak met de ADVP zal een campagne worden gelanceerd (campagne "RESPECT") waarmee de bevolking aan het denken wordt gezet over hoe we dagelijks met elkaar omgaan, en in het bijzonder hoe we omgaan met mensen met een veiligheidsberoep.

Verder kan ook worden samengewerkt met preventieactoren. Samenwerking met jeugddiensten, jeugdwelzijnswerk en straathoekwerkers is uitermate belangrijk: ze kunnen een vertrouwensband opbouwen en in dialoog gaan over de problematiek van overlast. Ook kan worden samengewerkt met de gemeentelijke jeugdopbouwwerker, die in contact komt met kwetsbare jongeren en hen activiteiten aanbiedt en ook zorgt voor opvolging en doorverwijzing (armoede of psychische problemen) naar de sociale diensten.

Tot slot kunnen goede contacten worden opgebouwd met de jongeren zelf door het ontwikkelen van een afsprakenkader rond bijvoorbeeld het gebruik van het skatepark, het toelaten van een graffiti wall, enzovoort. In bepaalde gevallen kunnen er ook activiteiten worden georganiseerd in de recreatiegebieden of recreatiezones. Deze activiteiten kunnen verveling - vaak een veroorzaker van overlast - tegenwerken.

De vaststelling dat jongeren zich verplaatsen naar recreatiegebieden en recreatiezones buiten hun gemeenten of provincie en daar overlast veroorzaken, noopt de gemeenten van

³ Het is niet mogelijk een registratie- of reservatieplicht in te voeren voor een openbaar toegankelijk strand.

waar deze jongeren afkomstig zijn eveneens tot het nemen van preventieve maatregelen zoals in deze omzendbrief aangehaald (bv. welzijnswerker, jeugddienst, activiteiten in eigen recreatiezones). Ook deze gemeenten dienen hierin hun verantwoordelijkheid te erkennen en op te nemen. Een goede samenwerking tussen de gemeenten en politiezones is daarbij eveneens een must.

Goede praktijken

De toolbox bevat een opsomming van enkele andere succesvolle goede praktijken. Zij kunnen een inspiratiebron zijn om bepaalde situaties aan te pakken.

b. Bijzondere veldwachter, private bewakingsagent of gemeenschapswacht

De bijzondere veldwachter, private bewakingsagent of gemeenschapswacht⁴ kan een belangrijke rol spelen en een bijkomende ondersteuning bieden in het bewaken van de veiligheid.

Over elke van deze actoren vindt u in de toolbox een uitgebreide fiche met daarin het wettelijk kader waarbinnen zij functioneren, de mogelijke opdrachten, bevoegdheden en toepassingen in het algemeen en in recreatiegebieden en recreatiezones in het bijzonder.

c. Fysieke en technische beveiliging

Ook fysieke en technische hulpmiddelen kunnen helpen bij het verhogen van de veiligheid in de recreatiegebieden of recreatiezones. We geven een aantal voorbeelden.

Bewakingscamera's

Het gebruik van bewakingscamera's wordt omstandig uitgelegd in de toolbox.

Inrichting van het recreatiegebied of de recreatiezone

Crime Prevention through Environmental Design (CPTED) is een model gericht op de aanpak van criminaliteit en onveiligheid d.m.v. de criminele gelegenheidstheorie. Dit houdt in dat criminaliteit en onveiligheid kunnen worden beheerd aan de hand van omgevingsgerichte maatregelen. Vanuit die optiek wordt er bijzondere aandacht besteed aan het ontwerp, de inrichting en het beheer van de omgeving.

Tal van studies en ervaringen tonen aan dat de inrichting, het beheer en de bedrijvigheid van openbare ruimtes een impact hebben op de veiligheid en op het onveiligheidsgevoel van de burgers. Openbare ruimtes zijn plaatsen waar men te maken kan krijgen met overlast, kleine of grote criminaliteitsfenomenen of bedreigingen. Zo is een slim ontworpen openbare ruimte afgestemd op de vele noden van de dagelijkse en sporadische gebruikers. Meer uitleg hierover is te vinden in de toolbox.

d. Repressieve maatregelen

Indien preventieve maatregelen onvoldoende blijken, kunnen repressieve maatregelen noodzakelijk worden. Deze maatregelen situeren zich op verschillende niveaus en betreffen het toegangsverbod, gemeentelijke administratieve sancties en het plaatsverbod.

⁴ De gemeenschapswacht kan toezicht houden op het strand.

Parkreglement - toegangsverbod⁵

Het parkreglement (reglement van interne orde van het recreatiegebied) kan, in samenhang met het toegangsbewijs of abonnement, beschouwd worden als een wederkerige toetredingsovereenkomst die volgens artikel 1134 van het Burgerlijk Wetboek te goeder trouw moet worden uitgevoerd.

Het parkreglement kan voorwaarden bevatten met betrekking tot de toegang tot het recreatiegebied. Wanneer een recreant toegang krijgt tot het gebied impliceert dit dat hij/zij de voorwaarden van het contract aanvaardt. Indien hij/zij één van de bepalingen van het reglement overtreedt, bijvoorbeeld het nuttigen van alcohol (als dat in belang van de openbare orde verboden is) kan een sanctie worden opgelegd door de uitbater. Zo kan bijvoorbeeld de toegang tot het recreatiegebied worden ontzegd, weliswaar op voorwaarde dat deze maatregel uitdrukkelijk werd opgenomen in het parkreglement.⁶

Ook in het geval van een kosteloze toegang tot het domein (zonder toegangsbewijs) moet de betrokkene het parkreglement naleven voor zover dit ter kennis wordt gebracht bij de betreding van de infrastructuur. Ook op die basis kan een bezoeker die overlast veroorzaakt of de regels niet respecteert de toegang worden ontzegd (bv. voor het lopende seizoen) door de verantwoordelijke uitbater van het domein.

In besloten domeinen met toegangscontrole kan gebruik worden gemaakt van een (automatisch) registratiesysteem van identiteitsgegevens⁷ om eventuele overtreders van het opgelegde toegangsverbod te detecteren. Een recreatiegebied dat een dergelijk systeem wenst te implementeren, dient zich te conformeren met de toepasselijke regelgeving⁸. Dit kan impliceren dat, afhankelijk van de persoonsgegevens die men wenst te verwerken⁹, een gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden opgesteld. Indien deze een hoog risico zou opleveren voor de privacy van de bezoekers en het recreatiedomein niet de nodige maatregelen kan nemen ten gevolge van die beoordeling, kan een advies worden gevraagd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Politiereglement

Om het parkreglement kracht bij te zetten, kunnen de bepalingen die betrekking hebben op het naleven van de openbare veiligheid worden ingeschreven in een politiereglement. Hiermee moeten de provinciale (bijvoorbeeld voor een provinciaal recreatiegebied) of gemeentelijke overheid zich akkoord verklaren.

Door de vaststelling van een gemeentelijk politiereglement kunnen de inbreuken aanleiding geven tot het opleggen van een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS).

Gemeentelijk administratieve sancties (GAS)

⁵ Het is niet mogelijk een dergelijk toegangsverbod op te leggen voor een openbaar toegankelijk strand; het is wel mogelijk een plaatsverbod op te leggen (zie infra).

⁶ Uit de enquête blijkt dat 70% van de domeinbeheerders de mogelijkheid tot opleggen van een toegangsverbod hebben opgenomen in het intern reglement, maar slechts 25% ervan gebruik heeft gemaakt.

⁷ Personen moeten de mogelijkheid hebben om een ander biometrisch identiteitsdocument voor te leggen dan een Belgische elektronische identiteitskaart.

⁸ De AVG en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen m.b.t. de verwerking van persoonsgegevens (kaderwet).

⁹ Het rijksregisternummer kan niet voor deze doeleinden worden verwerkt, behoudens de in artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 op het Rijksregister bedoelde gevallen. Het verwerken van de foto dient te gebeuren conform de wet van 19 juli 1991 op de bevolkingsregisters.

Gemeentelijke administratieve sancties (bv. voor geluidsoverlast, sluikstorten, beschadiging openbaar domein) kunnen op het hele grondgebied van de gemeente, inclusief de recreatiegebieden of recreatiezones, worden opgelegd door de hiertoe aangeduide sanctionerende ambtenaren.

Plaatsverbod (art. 134sexies Nieuwe Gemeentewet)

De burgemeester kan (i) in geval van verstoring van de openbare orde veroorzaakt door individuele of collectieve gedragingen, of (ii) in geval van herhaaldelijke inbreuken op de reglementen en verordeningen van de gemeenteraad gepleegd op eenzelfde plaats of ter gelegenheid van gelijkaardige gebeurtenissen die een verstoring van de openbare orde of een overlast met zich meebrengen, beslissen over te gaan tot een tijdelijk plaatsverbod van een maand¹⁰, tweemaal hernieuwbaar voor de dader of daders van deze gedragingen.

Een tijdelijk plaatsverbod betreft het verbod binnen te treden in één of meerdere duidelijke perimeters (niet groter dan hetgeen noodzakelijk is om de verstoring van de openbare orde te verhinderen of te beëindigen¹¹) van plaatsen die als toegankelijk voor het publiek¹² worden bepaald, gelegen binnen een gemeente, zonder evenwel het geheel van het grondgebied te beslaan. De afgebakende perimeter kan niet algemeen en abstract gelden voor een wijk of een geheel van straten, maar moet de betrokken plaatsen duidelijk aangeven.¹³ Voorbeelden uit de praktijk die mogelijk zijn: een (speel)pleinverbod, parkverbod of een zwembadverbod.

De beslissing¹⁴ tot de oplegging van een plaatsverbod moet (i) met redenen zijn omkleed op basis van de hinder die verband houdt met de openbare orde en (ii) bevestigd worden door het college van burgemeester en schepenen bij de eerstvolgende vergadering, na de dader of raadsman te hebben gehoord en nadat hij de mogelijkheid heeft gehad ter gelegenheid hiervan zijn verdedigingsmiddelen schriftelijk of mondeling te doen gelden.

Het niet-naleven van dergelijk plaatsverbod kan gesanctioneerd worden met een GAS-boete.

Op te merken valt dat een plaatsverbod en een toegangsverbod elkaar niet uitsluiten.

Opname plaatsverbod in ANG

Het plaatsverbod wordt opgenomen in de ANG. Dit impliceert dat een politieambtenaar bij een identiteitscontrole op het terrein onmiddellijk de informatie krijgt dat er een bestuurlijke maatregel 'plaatsverbod' van kracht is. Vervolgens wordt in het commentaarveld van de bestuurlijke maatregel toegelicht voor welk gebied deze van toepassing is.

e. Het belang van nazorg

¹⁰ Een termijn van minder dan een maand is ook mogelijk (GwH 23 april 2015, nr. 44/2015). De maximumtermijn is 3 maand.

¹¹ GwH 23 april 2015, nr. 44/2015.

¹² Worden beschouwd als plaats die toegankelijk is voor het publiek elke plaats die gelegen is in de gemeente die niet enkel toegankelijk is voor de beheerder van de plaats, voor degene die er werkt of voor degenen die er individueel worden uitgenodigd, met uitzondering van de woonplaats, de plaats van het werk of de plaats van de onderwijs- of opleidingsinstelling van de overtreder.

¹³ GwH 23 april 2015, nr. 44/2015.

¹⁴ De beslissing kan worden genomen, ofwel na een door de burgemeester betekende schriftelijke verwittiging die de dader of de daders van die gedragingen op de hoogte brengt van het feit dat een nieuwe inbreuk op een identieke plaats of ter gelegenheid van gelijkaardige gebeurtenissen aanleiding zal kunnen geven tot een plaatsverbod, ofwel, met het oog op de ordehandhaving, zonder verwittiging.

Werknemers en bezoekers van een recreatiegebied of recreatiezones kunnen uiteraard ook slachtoffer zijn van overlast, agressie of geweld. Het is belangrijk dat slachtoffers gestimuleerd worden om elk voorval van agressie en geweld te melden (ook een aangifte van eventuele strafbare feiten). Elk slachtoffer moet zich gehoord voelen. Ook kan het slachtoffer worden doorverwezen naar slachtofferhulp.

VI. Aanbevelingen

Uit de analyse van de enquêtes kunnen tien relevante aanbevelingen worden vastgesteld:

1. Preventie- en sensibiliseringscampagnes organiseren zodanig dat bezoekers worden gewezen op de geldende regels (bv. respecteren van het milieu, sensibilisering van het toezicht van ouders aan zwembaden).
2. Sensibilisering van jongeren op school en sensibiliseringsacties door stad en politie (cf. RESPECT-campagne).
3. Samenwerking met jeugddiensten, jeugdwelzijnswerk en straathoekwerk: zij kunnen de bezoekers van de recreatiegebieden of recreatiezones ontmoeten, een vertrouwensband opbouwen en in dialoog gaan over de problematiek van overlast.
4. Goede contacten opbouwen met de jongeren, zoals bijvoorbeeld een afsprakenkader ontwikkelen rond het gebruik van het skatepark, het toelaten van een graffiti-wall, enzovoort. Daarnaast kunnen er ook activiteiten worden georganiseerd op de recreatiegebieden of in de recreatiezones. Deze activiteiten kunnen verveling - vaak een veroorzaker van overlast - tegenwerken.
5. Gemeentelijk jeugdopbouwwerk op poten zetten, zodat deze in contact kunnen komen met kwetsbare jongeren, hen activiteiten aanbieden en zorgen voor opvolging en doorverwijzing (armoede of psychische problemen) naar de sociale diensten.
6. Camerabewaking.
7. Identificeren van hot spots en inzetten op gerichte controle (van politie en andere veiligheidsberoepen).
8. Capaciteitsbeperking en werken met een reservatiesysteem, wat ervoor zorgt dat een niet te groot aantal mensen op dezelfde plaats en op hetzelfde moment zijn.
9. Een nauwe samenwerking tussen de politie en het gerecht (voornamelijk voor de aanpak bij -16 jarigen).
10. Een nauwe samenwerking tussen politie en burgemeester, door bijvoorbeeld het oprichten van een stuurgroep. Het is de gelegenheid om de uitvoering van gemeenschappelijke acties voor te bereiden en om van de burgemeester richtlijnen te ontvangen over de organisatie van zijn preventie- en veiligheidsbeleid.

VII. Toolbox

De Algemene Directie Veiligheid & Preventie publiceert eveneens de zogenaamde "Toolbox". Dit is een catalogus van genormeerde veiligheidsfuncties, camerabewaking en toepasselijke reglementering, die een antwoord kan bieden op tal van vragen, waarmee beheerders van recreatiegebieden, lokale besturen of bewakingsondernemingen geconfronteerd kunnen worden.

VIII. Evaluatie van de omzendbrief

Binnen een termijn van twaalf maanden na de publicatie zal de huidige omzendbrief geëvalueerd worden door het projectteam van de FOD Binnenlandse Zaken – AD Veiligheid en Preventie.

Met de meeste hoogachting,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Annelies Verlinden', written in a cursive style.

Annelies VERLINDEN
Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen
en Democratische Vernieuwing